

Dricka-ur-glas-test

Observation och bedömning av rörelsetid och rörelse kvalitet hos personer med stroke

Startposition: 90° flexion i höfter och knän, handen på bordet och handleden i linje med bordskanten, 90° armbågsflexion, överarmen i vertikalt och underarmen i horisontellt läge. Glaset placeras bakom en markerad linje 30 cm från bordskanten vid kroppens mittlinje (ungefär längden av ett A4-ark). Ländryggen ska vila mot stolens ryggstöd. Sittavståndet från bordet definieras av överarmens vertikala läge och handens position på bordet. Den andra handen ska vila på bordet.

Instruktioner: Sitt med ryggen mot ryggstödet. Sträck dig efter och greppa tag i glaset, för det mot munnen för att dricka en klunk vatten. Ställ tillbaka glaset bakom den markerade linjen och för tillbaka handen till startläget. Genomför uppgiften uppgiften så naturligt som möjligt i en bekväm hastighet.

Standardisering:

- Ett dricksglas (6-7 cm i diameter, 10 cm i höjd, kan vara av plast) med 1 dl vatten (ungefär ett halvt glas, vattennivån kan markeras med ett streck på glaset).
- Genomför några testförsök för att se till att instruktionerna följs på rätt sätt innan testet görs på tid.
- Uppgiften utförs med den minst påverkade armen först, därefter med den mest påverkade armen.
- Uppgiften påbörjas efter uppmaningen "varsågod och börja".
- Tidtagning med stoppur påbörjas så snart en handrörelse observeras och avslutas när handen är tillbaka i startläget.
- Tiden registreras för minst tre fullt genomförda försök och medelvärdet av tre försök beräknas (om det första försöket är långsammare än de övriga två, genomför ytterligare ett försök och bortse från det första).
- Tiden registreras endast när uppgiften kan genomföras helt med eller utan modifikationer (2 till 5 på globala skalan på sidan 2).
- Om sväljfunktionen är påverkad kan patienten väta läpparna och låtsas dricka istället för att svälja en klunk vatten.
- För bedömning av rörelse kvaliteten följ instruktionerna på sida 2 (bedömning och poängsättning kan göras under ytterligare försök, efter de tre försöken med tidtagning).

Rörelsetid mätt i sekunder med stoppur (ange maximalt en decimal), notera höger eller vänster sida

Försök nummer	Mindre påverkad arm	Kommentarer och modifikationer	Mer påverkad arm	Kommentarer och modifikationer
Höger/vänster				
1				
2				
3				
4				
5				
6				
Medelvärde				

Referensvärden

Dominant / Icke-dominant hand

≤ 50 år

5.6 ± 0.8 / 5.7 ± 0.8

51–65 år

6.3 ± 0.8 / 6.3 ± 0.8

> 65 år

6.5 ± 1.0 / 6.7 ± 1.1

Dricka-ur-glas-test

Observation och bedömning av rörelsetid och rörelsekaraktär hos personer med stroke

Global skala	
5	Uppgiften genomförs lätt (utan svårigheter) Smidiga, kontinuerliga rörelser utan kompensation
4	Uppgiften genomförs med mindre svårigheter Rörelserna är t ex inte helt smidiga, små kompensatoriska bål- och armrörelser, svårighet att greppa
3	Uppgiften genomförs med stora svårigheter Rörelserna är t ex tydligt uppdelade, osmidiga eller ryckiga, tydliga kompensatoriska bål- och armrörelser, alternativ greppstrategi
2	Uppgiften genomförs med modifikationer T ex tar hjälp av andra handen för att stabilisera/flytta glaset, glaset flyttas närmare kroppen för att greppa tag/ställa ned det, når munnen med glaset men kan inte dricka, spiller vatten
1	Uppgiften genomförs endast till viss del Kan nå glaset med handen men inte greppa och/eller kan inte nå munnen med glaset trots modifikationer <i>OBS! Rörelsetid och grepp ges 0 poäng, för övriga komponenter poängsätts endast rörelserna fram till glaset</i>
0	Uppgiften kan inte genomföras Kan inte nå glaset med handen trots modifikationer <i>OBS! Samtliga komponenter av uppgiften ges 0 poäng</i>
Delmoment av uppgiften	
Rörelsetid medelvärde av tre försök	
3	≤ 7,0 sekunder
2	7,1 to 9,0 sekunder
1	9,1 to 19,9 sekunder
0	≥ 20 sekunder eller uppgiften kan inte genomföras helt trots små modifikationer (global skala 0–1)
Rörelsens smidighet/jämnhet	
3	Jämn och smidig armrörelse
2	Något ojämn/osmidig armrörelse, har inga stopp
1	Tydligt osmidig och uppdelad armrörelse, har mindre stopp men rörelsen sker ändå i en följd
0	Helt uppdelad rörelse med ett eller flera fullständiga stopp
Bålförflyttning	
3	Ingen eller nästan ingen kompensatorisk bålrörelse
2	Liten till måttlig kompensatorisk bålrörelse (jämfört med när uppgiften utförs med andra armen)
1	Kraftig kompensatorisk bålrörelse
0	Når inte glaset eller flyttar glaset närmare kroppen för att nå det
Flexion i axelled	
3	Adekvat flexion i axelled, ingen kompensatorisk rörelse i skuldergördeln
2	Flexion i axelled kombinerad med lätt till måttlig ökad kompensatorisk rörelse i skuldergördeln
1	Minimal flexion i axelled och/eller kombinerad med kraftig kompensatorisk rörelse i skuldergördeln
0	Ingen flexion i axelleden kan observeras eller flyttar glaset närmare kroppen för att nå det
Extension av armbåge från 90° startläge tills man når och greppar glaset	
3	Adekvat armbågeextension, ingen kompensatorisk bålrörelse
2	Nedsatt armbågeextension (jämfört med andra armen)
1	Minimal armbågeextension, knappast synlig
0	Ingen armbågeextension kan observeras eller flyttar glaset närmare kroppen för att nå det
Grepp cylindergrepp med tumopposition	
3	Adekvat öppning av handen vid greppande och släppande av glaset
2	Mindre till måttlig svårighet att öppna hand/fingrar, greppa och/eller släppa glaset
1	Stora svårigheter (flera försök) eller använder annan greppstrategi (inte cylindergrepp med tumopposition)
0	Kan inte greppa och/eller släppa glaset med enbart den påverkade handen
Delmoment (0–18 poäng)	
Global skala (0–5)	
Totalpoäng (0–23 poäng)	Beräkna %, Totalpoäng/23 =